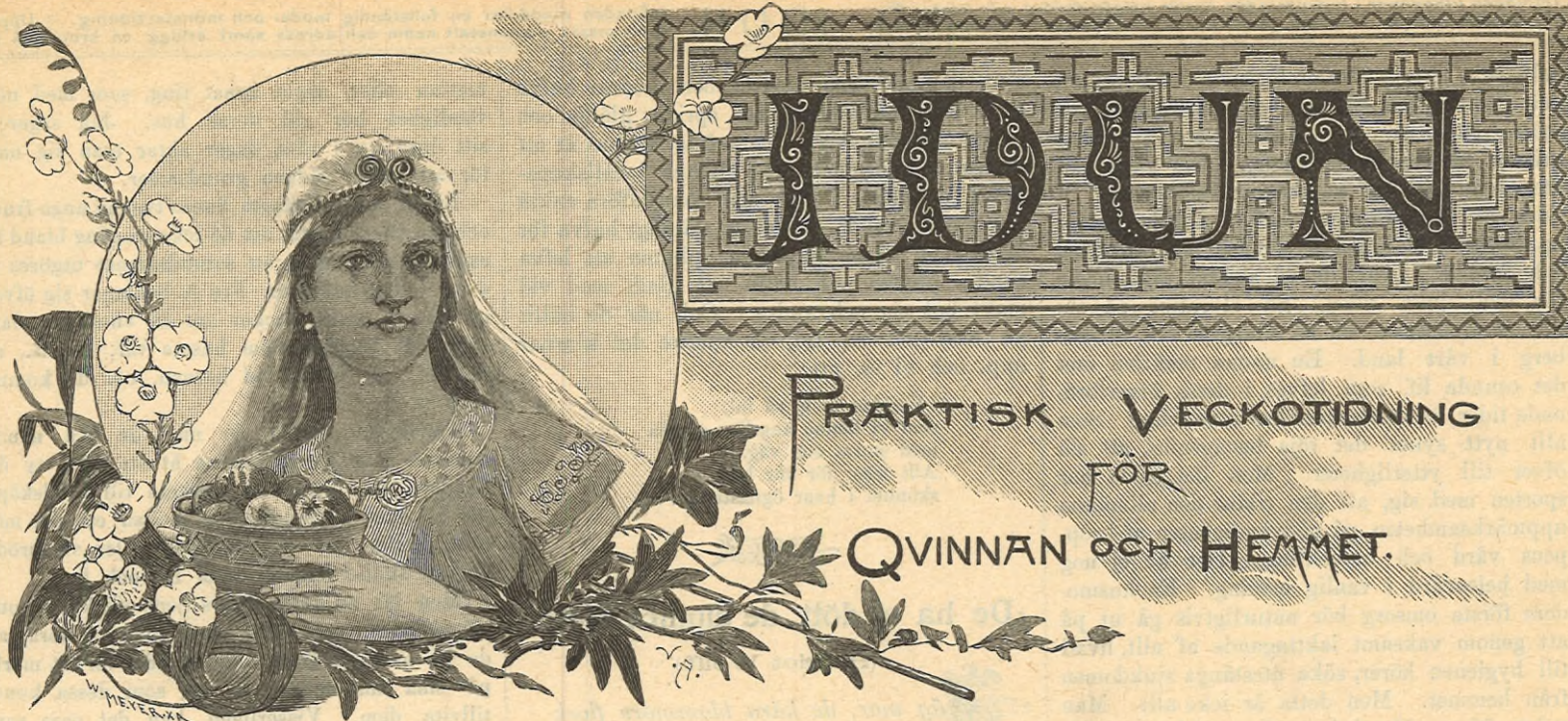

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:r 47.

Fredagen den 23 november 1888.

1:sta årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspri: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnummerförsäljning!</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9-10 och 4-5. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- o. mönstertidning.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i de större bok- lådorna samt å tidningskontoren.</p>
--	--	---	--	---

Ej än, men snart du ser, att blyg och mild
är ofta just den högsta kraftens bild,
att mycket väsen ej det ädla gör,
men kämpar tyst och utan jemmer dör.

C. D. af Wirsén.

Pessimismen och kvinnorna.

Af P. E. R.

Det är onekligen en mycket allvarlig tid, vi lefva i. Öfver hela affärlifvet ett långvarigt, förlamande tryck, som kännes genom alla samhällslager och sträcker sina verkningar in på alla områden af lifvet. Den materiella existensen bekymmersam och inom idéernas värld en slitning och kamp mellan nya och gamla åskådningar, så förbittrad och oförsonlig som kanske aldrig någonsin förr sedan kristendomens inträde i historien. Allt detta verkar, det ena med det andra, på lynnena, hvilka mer och mer förlora sin glädighet och sitt friska lefnadsmod. Hopplös pessimism utbreder sig som ett isande töcken öfver världen. Så påstås åtminstone i alla nyare romanböcker; och obestriddt är i hvarje händelse, att förmågan att känna glädje har aftagit betydligt på endast sista decenniet. Man märker det på teatern, man ser det på folkfesterna ute i det gröna, man läser det mellan raderna i den yngre litteraturens alster. Men för den, som inser glädjens stora, oskattbara betydelse för sjäslifvets sundhet, är detta högst sorgliga iakttagelser.

Det värsta är, att människorna äro så fallna för att göra en dygd af nödvändigheten. Lida en hel tids människor af missmod och glädjelöshet, strax skall man se, att tråkigheten adlas till allvar, att uppstylningen får namn af värdighet och naturlig munterhet betraktas såsom bevis på lättinne eller tanklöshet. Fins det något vedervärdigare, än när surmulenheten tar sig later, som vore den allena respektabel, eller när oförmågan att njuta af ett skämt vill gälla som heligt allvar, tankfullhet, »djup»? Mer än en gång har ett klädedrägtsmode

uppkommit genom någon förnäm persons behof att dölja ett naturligt lyte. Mer än en gång har också en känsloriktning tagits efter, sedan den blifvit intressant genom den eller den snillrika personens hängifvenhet åt densamma. Härmningsdriften är stor bland apornas talande släktingar, och känslöstämningar efterhärmas lika väl som hattar och klädningar. En tid var »der Weltschmerz» högsta fashion, med i pannan högt uppdragna ögonbryn, »Buch der Lieder» i rockfickan och ett bittert leende kring läpparna. Vi hafva nu länge i vårt land tenderat åt ett mode i mörka färger och smått »à la bigoterie». Ännu är skrattet icke bortlagdt, men börjar allt mer att utträngas af det matta leendet.

Innan ännu den uppfattningen har blifvit allt för utbredd, att det skall vara finare att sucka och himla sig än att skratta och skämta, låt oss ett ögonblick tänka efter; kanske har glädjen en större uppgift i världen än många tro; kanske är glädjen helt enkelt ett lifsvilkor, som vi icke kunna undvara utan att förtvina, likasom blomman vissnar och dör, beröfvad solens ljus.

Se och jemför! Der lefver en ensam kvinna fram ett glädjelöst lif. Den ena dagen går lik den andra under ett oafbrutet släp och slit blott för underhållande af denna stackars lifsgnista, som ej får tillfälle att värma och lysa någon. Ursprungligen har hon varit en varmhjärtad och begåfvad kvinna, intresserad för allt sant, godt och skärt. Men förhållandena tvungo henne att använda alla sina krafter, hela sitt intresse blott på förvärfvandet af det lilla, hon behöfde för sitt lifsuppehälle. Hjertat hårdnade till, då det ej fick någon annan att klappa för. Begåfningen förslöades under ett lif i ensamhet, och tvånget att dagligen endast tänka på egna bekymmer förqväfde alla högre intressen.

Glädjelösheten alstrade bitterhet. Hon, som förr tänkte och kände så kärleksfullt för alla människor, har fått en skarp tunga och kan berätta vackra saker om alla grannarne i kvarteret.

Huru helt annorlunda gestaltar sig icke ett lif, i hvilket glädjen fått lysa in, förädlande, uppfriskande! En ren glädje öppnar hjertat för ädla känslor, den höjer lifskraften, utvecklar anlagen och ger tankarna flykt. Den, som sjelf är lycklig, vill också se lyckliga människor omkring sig. Den, som lärt sig att älska lifvet, spänner sina krafter i lifvets strid. Han ger sig icke i första taget, han böjer sig ej för första motgång, han vet, att lyckan är värd en dust, låt vara både långvarig och hård.

Det är väl den skönaste syn, man kan se, en gammal man eller kvinna, som trots oupphörliga motgångar och stora sorger i lifvet icke förlorat tron på glädjen utan ännu både sjelf med friska känslor kan njuta af lifvet och med innerligt deltagande ser, hur ungdomen fröjdar sig. Tolerans och frisinne följa med ett gladt sinne; ofördragsamhet och andra onda ingifvelser komma med fördysteringen.

Har någonsin ett brott begåtts med gladt hjerta?

Har någonsin ett lömskt anslag, en usel hämnd, ett nedrigt försåt uttänkts under glädjens inflytande?

Nej, glädjen har aldrig gjort något nedrigt i världen. Dåliga surrogat för sund glädje, tarfliga förlustelser såsom ersättning för ett förstördt sinnes oförmåga att fröjdas åt oskyldiga och naturliga glädjeämnena — sådant har verkat och verkar dagligen förslappande på en stor hop människor, hvilka sannolikt, om man skulle kunna skåda in i deras innersta, äro mindre glada än de invanda skratt-

salfvorna skulle låta en förmoda. Ett osundt och förkonstladt lif har nog, i synnerhet i de större städerna, sin skuld i den allmänna bristen på verklig lifsglädje. Det gäller att återvända till ett naturligare lefnadsätt. I tider af öfverförfining hafva alltid skaldar uppträdt och lofprisat landlifvets enkelhet och friskhet, hvori de då skadat räddningen för den sjuka tiden. Så Horatius på sin tid, så Rousseau och så Almquist och Strindberg i vårt land. En annan reaktion mot det osunda lif, som lefves i dessa öfverförfinade tider, är sportsväsendets utveckling. Som allt nytt synes det röja benägenhet att slå öfver till ytterligheter. Men det goda har sporten med sig, att den riktar den allmänna uppmärksamheten på nödvändigheten af kroppens vård och utveckling. Det är ej nog med helsovård i vanlig mening. En husmoders första omsorg bör naturligtvis gå ut på att genom vaksamt iakttagande af allt, hvad till hygienien hör, söka utestänga sjukdomen från hemmet. Men detta är icke allt. Man måste äfven söka bringa den goda helsan och den kroppsliga utvecklingen till en sådan höjd, att ett öfverskott af lifskraft uppstår, ett öfverskott, som alstrar glädje och mod och arbetslust. Se på en människa, som har detta öfverskott af helsa, hur förtjust och lycklig hon ser ut: ögonen stråla af skalkaktighet, kinderna lysa rödt, hållningen är käck, och rörelserna liksom fjedrade. Hon gnuggar sina händer och känner sig så glad, så glad — öfver hvad? Öfver ingenting särskildt, men hon kan inte hjälpa, att hon känner sig märkvärdigt fri och lätt.

Ett bättre arf kunna föräldrar ej gifva sina barn än ett gladt lefnadsmod, stark vilja och starka muskler. Vänj barnen tidigt att finna sin lust i hårdande kroppsofningar! Föregå dem med godt exempel! Lär dem att icke hänga läpp för småsaker, att icke undandraga sig ansträngningar, att icke böja sig för hvad som helst! Men ett gladt och starkt sinne tvingar man ej på någon, det växer så småningom fram af sig sjelft hos barn, som uppfostras friskt och sundt i ett föräldrahem, der ett jämnt och godt humör råder, der arbetet ej betraktas som en tung pligt utan som ett kraftspännande nöje, och der nöjet sjelft ej kommer som en skolkning ifrån pligterna utan ingår som en gifven del af dagens program.

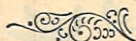
Barn, som uppfostras så, skola helt visst icke söka oädla nöjen bakom föräldrarnes rygg, och, när en gång föräldrahemmet är ett vackert minne blott, skola de söka uppehålla de goda traditionerna i det nya hem, der rollerna äro förändrade och de nu såsom föräldrar i sin tur få glädja sig åt det växande lifsmotet hos de små.

Släktet behöfver fysiskt stärkas — det är det ena; vi behöfva endast betrakta en flock barn i skolåldern eller ett par tjuguaringar med hängande hufvud och bleka kinder för att blifva öfvertygade derom. Men på sjäslifvets område är också en förändring behöflig: häglösheten, mattheten i känslor, lamheten i sträfanden, den tidiga »blasertheten», allt detta är svaghetstecken, tydande på en sjäslens bleksigtighet, som icke kan annat än ytterligare förvärras af det pessimismens mörker, som hotar att inhölja hela vår verd. Glädje måste skapas af intet, om den ej kan formars af jordens ler. Vi måste skaffa oss inbillade glädjeämnen, om nu verlden skulle vara så sorglig, att den ej bestode oss några verkliga.

Och skaparinnorna måste bli kvinnorna.

Som ungmör, som hustrur och mödrar hafva de tusen möjligheter att sprida glädje och behag omkring sig. De måste hjälpas åt att drifva högtidligheten på flykten i sällskapslifvet, de måste i sina hem söka införa enkla och sunda vanor, de måste ständigt hafva för ögonen de bägge pligterna: pligten att lefva sundt, pligten att hålla ett gladt mod vid makt hos sig och andra. Och när de hållit på med det en tid, så kanske det klarnar upp, och vi se, att:

»Verlden är ej så ful, som vi henne ängsligt afmåla med storm och våg. Allt leker för vår häg, skönhet i hvar ögnastråla . . .»

»De ha ej dött, de slumra blott.»

(Harriot Wolff.)

»Äg mor, de kära blommors flock
uti vår trädgård — är den död?
Min blomma hvit, min blomma röd
jag söker, men ej finner dock.»

Hon svarar: »på naturens lott
kom ock, mitt barn, en hvilotid,
och dina blommor här invid
de ha ej dött, de slumra blott.

De slumra under drifvans drägt
för köld och storm i säker hamn,
likt barnet i sin moders famn;
dem väcker åter vårens flägt.»

Du hjerta, dina blommors skatt
— de kära, dem du valde ut
och egt och älskat en minut —
ha de gått in i dödens natt?

Ack, icke ha de spårlöst gått;
fast jorden dolt dem, förestår,
jag vet det, äfven dem en vår:
de ha ej dött, de slumra blott.

J. N—g.

Ett ord till husmödrarna.

Med anledning af Laura Fitinghoffs artikel.

Tacksamt erkännande allt det rätta och sanna, som i Laura Fitinghoffs uppsats om »orlofsedlar och afskedsbetyg» stod att läsa, tänkte jag dock, när jag läst igenom densamma: stackars tjensteflickor, skolen I nu också hafva betyg öfver edert lynne!

För att kunna förändra det naturliga lynnet eller åtminstone beherska det samma tarfvas i sanning en grundlig sjäslens uppfostran. Men hvarifrån skola då tjensteflickorna hemta denna? Fordra våra matmödrar, och göra de det med rätta, denna uppfostran af sina tjänarinnor, då böra de ock visa, att de sjelfva ega densamma och genom exempel föregå dem i den vägen.

Men huru många matmödrar finnas, som så göra? De flesta glömma, att äfven tjänarinnan är vår nästa, och att äfven hon med rätt kan fordra att behandlas efter grundsatsen: »hvad I icke viljen att människorna skola göra eder, det gören I icke heller dem»; i sitt inre hålla de tjänaren nästan jemförlig med skoborsten,

mattan eller något annat ting, som med nödvändighet hör till deras hus. Jag säger: i sitt inre, ty i våra dagar aktar man sig noga för att uttala sådana grundsatser.

Bland mina bekanta finnas tvenne unga fruar, och jag vågar påstå, att de icke en gång bland tio sammanträffa, utan att samtalsämnet utgöres af deras — tjensteflickor. Fru A. beklagar sig öfver, att hennes tjensteflickor äro så »nosiga», slarfvinga och likgiltiga om husets väl; fru B., att hennes äro elaka vid barnen, när de komme åt o. s. v.

Tjufaktiga kunna de nu i de två nämnda hemmen icke gerna komma åt att vara, ty det händer icke ofta, att nyckeln till brödsåpet ute i köket glömmas kvar mellan ett par måltider, eller att sockerskålen eller småbröds-korgen skulle lemnas utom lås och bom.

Men låt nu dessa fruars tjensteflickor komma tillsammans, och strax skall man få höra, att de ha hvarken färre eller mindre fel att märka på sina matmödrar än de, som dessa kunde tillvita dem. Visserligen kan det vara sant, att i de flesta fall ett dylikt omdöme af en tjänare ej är mycket att lita på, men då jag öfverraskar mina nämnda bekanta midt i hvardagslifvet, i köket ibland deras tjensteflickor, då finner jag till matmödrarnes skam, att tjensteflickornas »baktal» icke var så alldeles utan skäl.

Mycket kunde vara att säga i denna sak, men detta må vara nog. Matmödrar, viljen I hafva edra tjänarinnor bättre, blifven då först sjelfva bättre. Ty här gäller utan gensägelse det gamla ordet: »sådan herre sådan dräng».

Visserligen är det sant, att »ingen regel gifves utan undantag», men jag tror att undantagen ej skola blifva synnerligen många, om vi sjelfva i frågan ställa oss rätt, icke allenaast rättsligt utan också moraliskt rätt.

Låt tjänaren känna, att du på sätt och vis räknar äfven honom till huset, så skall han eller hon med mera tillgifvenhet fästa sig dervid. Då ett glas e. d. råkar slås sönder så banna icke på det sättet, att den felande varsnar, att det är endast vreden öfver förlusten, som drifver på dina ord; låt din tjänarinna förstå, att det är lika mycket bekymmer öfver henne sjelf för hennes slarf, som vållat bannorna; då framkalla dessa icke vrede igen.

»På det sättet», sägen I, »skulle ju hvar matmoder få göra sig till ett slags moder för sina tjänare.» — Nåväl, moder och uppfostrarinna, det kan ju vara ungefär det samma. Äro icke vi äldre komna till för att uppfostra de unga? Är icke detta vår pligt? Om du sålunda gör dig till en moder för dina tjänare, så gör du ändå icke mer än din pligt, men den pligtens fyllande skall bringa dig sjelf största nyttan. *Rose Nath.*

En svärmor.

Skiss af Wilma Lindhé.

(Slut fr. föreg. n.r.)

De hade kommit på det klara med sina känslor redan för en tid sedan, men beslutat att ej tala derom ens med föräldrarna, förr än terminen började. Den skulle ju ändock aldrig återkomma, denna korta underbara tid, då de voro helt och hållet uppfyllda af hvarandra, utan att någon visste, knapt anade den ljufva hemligheten.

Rektorn var högt ansedd i det lilla samhället, ej allenast genom sin ställning, sin begåfning och duglighet som kommunalman,

utan främst kanske genom den rikedom, han fått med sin hustru. Angenäm sällskaps-menniska, sjelfskrifven rolighetsminister, god talare och lyckad tillfällighetspoet, var han själen i allt och afgjort stadens främste man, om också mången fans, som ville göra honom platsen stridig.

Att modren mottog underrättelsen med tårar förvånade ej Gunnar, ty han var van att se henne gråta lika mycket i glädje som sorg.

Hon föll honom om halsen och sade med afbrutna, otydliga ord, att »hon var så glad, så glad — hon hade nästan fruktat för att han skulle komma att gå ogift — han var ju nära trettio år — och det var ett så godt parti — en rik, väluppfostrad flicka — snäll också, det trodde hon säkert. — Rektorskan var ett så präktigt fruntimmer, som lärt sina döttrar lite af hvarje, och om rektorn än skämtade väl fritt, var han dock en hedersman.»

Ingen var god nog åt *honom* — men nog smickrade det henne lite smått, att en af stadens rikaste flickor just skulle bli hans hustru — men ändå! hon nändes ej säga honom det, men det kändes så bittert, att hon ej egt hans förtroende — att något sådant *kunnat* afgöras, utan att hon ens visste derom — och så — hur annorlunda skulle ej allt blifva!

Hon skulle göra sitt bästa för att vinna hans fästmöes hjerta — draga *henne* till sig, på det hon måtte få behålla *honom*. Hur varmt mottog hon ej också Martina, när sonen strålände af lycka förde henne med sig! Hon hade sett henne på gatan endast — aldrig talat med henne — och det kändes så underligt att se henne, kyssa, smeka och skämta med henne, som om de känt hvarandra i alla sina dagar.

Den unga flickan försökte vara både vänlig och ogenerad, men var i stället skygg och ej alls sig lik, hvilket fästmannen genast märkte.

Pastorskans goda hufvud, redbarhet, ordning och stränga åsichter voro lika kända, och hon var rädd för sin blifvande svärmor.

Fadren, som skämtade öfver allting, och stundom groft nog, hade också gjort sig lustig öfver »elaka svärmödrar» — som det ju blifvit en vana att göra — liksom om inga andra funnos! — Och i de böcker hon läst, liksom de teaterpjäser hon sett, användes svärmödrarna oftast som tortyrredskap för ofelbara unga fruar och dito män. — Skämttidningarna sedan, som fadren höll, voro ju fulla af tvifelaktiga qvickheter, der svärmödraren var ormen i de ungas paradiser, eller der de finga den hugnande underrättelsen, att de, som haft svärmödrar, redan genomgått skärselden och utstått sin pers.

Ej att Martina trodde på allt detta; men af det verkliga lifvet kände hon för litet för att kunna döma på egen hand, och, hur det var, alldeles fri från nedärfda fördomar var hon icke — icke så fri, att hon kunde möta sin fästmans moder utan rädsla och i kärlek.

Aldrig hade Gunnar tänkt öfver, att det var ett tyst, enformigt lif, han fört hos modren, aldrig hade han, upptagen af sitt arbete, saknat nöjen eller sällskap, aldrig det förtroliga umgänget med kamrater; ty hennes mångsidighet, hennes varma intresse för allt, som rörde honom, hade ersatt allt — men nu — sedan han en gång blifvit daglig gäst i ett hem, som fick lif genom ungdom, skämt och löje, och der han också hade den han höll kär, föll det som af sig sjelft, att han skulle vara der — och endast *der*.

»Kom när du vill — det fins alltid en plats vid vårt bord», hade både rektorn och rektorskan sagt, och Martina bad hvarje dag: »du kommer väl hit i morgon middag» — »du kommer väl igen i afton» — och han kom.

Först väntade modren honom till middagen, dukade och lagade till hans älsklingsrätter samt uppsköt måltiden en qvart — en halftimme — så försökte hon äta, men kunde ej, och lät duka af igen. Det var så förfärligt att se den plats tom, der mannen först setat, och så han i så många år. »Duka inte åt doktorn, Stina», sade hon, när en tid gått om, »vi kunna ju sätta fram, om han kommer», och så satte hon sig på *hans* plats — så stod den ej tom längre.

Om aftnarne hade de gått ut tillsammans — och så kom tidningen — han hade läst den för henne, medan hon sydde, och de hade resonerat öfver »ledaren» — ja öfver allt sammans — politik, konst, litteratur — och derifrån kommit in på alla möjliga ämnen samt fortsatt dermed vid qvällsbordet, ja, ibland långt in på natten. — Och nu var det slut alltsammans!

En annan hade tagit allt! En annan, som nyss lärt känna honom — med hvilken han haft intet gemensamt — som varit ingenting för honom!

Hon var svartsjuk — hon var elak och bitter i sitt hjerta — men hon var klok också och tordes ej visa det — men hvad hon led!

En afton då och då, kom han och hade fästmön med sig, men hon kände det alltid, som om det var smulor från ett öfverfullt bord, man tillkastade henne, och ändock samlade hon upp dem alla, rädd att förlora en enda. Hon gjorde hemmet festligt, dukade upp det bästa hon kunde, försökte vara glad och intressant, men de voro liksom frånvarande för allt annat än hvarandra — det var synbarligen en uppoffring att dela med sig åt *någon*.

Alldeles så hade hon sjelf älskat en gång — också detta kom tillbaka så bittert, så saknadsfullt. Hon kunde ej anklaga dem — ville ej heller ha det annorlunda — men när han var borta, och om nätterna, när hon ej kunde sofva, hur resonerade hon ej med sig sjelf, anklagade, förmanade och bannade — bad till Gud om tålmod och kraft — grät och klagade — och hur nervös hade hon ej blifvit bara af längtan, bara af det fåfänga lyssnandet efter hans steg, och hur tacksamt mottog hon ej den ringaste smekning, den minsta vänlighet.

Det skulle blifva bättre, när de väl voro gifta, det sade hon sig — och det blef det ju också — men det gick, som det alltid går, att hustruns anhöriga få största och bästa platsen i de ungas hem.

Gunnar älskade modren fortfarande och framhöll henne alltid som ett mönster för qvinnor, besökte henne också ofta, men aldrig blef det som förr — hans tankar och intressen voro ej längre hos henne annat än på besök, de också — aldrig stadigvarande — aldrig *hennes* som förr — och det kände hon.

Hans hustru och barn besökte henne också; men hon hade en gång ofrivilligt hört dessa ord: »Nej, nu var det så länge se'n vi va' hos farmor — det går aldrig an, vi måste nödvändigt gå dit», och de der orden, ytrade utan någon ond mening, glömdes ändock aldrig. Åt barnen hade hon ständigt godsaker eller leksaker — men det var ju noga räk-

nadt ett sorts mutningssystem — de höllo af henne, men aldrig så att det tillfredsställde hennes lidelsefulla kraf på kärlek, och »mormor» — aldrig hörde hon talas om annat än »mormor», och det skar henne in i själen.

Hon var gammal nu, hade sålt sin atelier och egde nog för att lefva af — men hur tomt och ensamt var det ej, att ingen *behöfde* henne!

Alla hans barn höll hon med sockor och strumpor, men hur många kärliga tankar hon stickade in deruti, visste ingen.

Sin sonhustru kom hon aldrig nära, hur hon än försökte, hur hon än böjde sig för henne; men förhållandet dem emellan var godt, fast mera artigt och hänsynsfullt än kärligt. Hon gjorde sonen lycklig, skötte sitt hus och uppfostrade sina barn med förstånd — hvad kunde man mera begära?

»Jag är oförnöjd, orimlig, otacksam», sade hon sig mer än en gång, när hon ännu på gamla dagar, då hon bort vara jemn och lugn till sinnes, kände det så bittert att ej hafva första — nej, icke ens andra eller tredje platsen i sonens hjerta, eller särades af ord och småsaker, som ej voro värda att fästa sig vid.

Det hände också, att hon ej kunde beherrska sig, och att det syntes på hennes rörliga ansigte, när hon var olycklig eller missnöjd — man hade fördrag med »gamla farmor», ehuru man fann henne orimlig, och barnen finga förmaningar att vara tysta och snälla, tänka innan de talade och så vidare — men förtroligheten minskades, och denna synbara hänsynsfullhet blef värre än allt annat.

Hon var en lycklig qvinna — *borde* vara vara det — det kände hon — men ännu, då hon var nära grafven, och behöfde frid med sig sjelf och världen, hade hon ej öfvervunnit det der felet — som slumrat i så många år af brist på anledning — svartsjukan, som bodde innerst i hjertat, men aldrig kom till utbrott — inte därför att det var orätt, utan af fruktan att hon skulle förlora *allt*.

Hon blef mycket gammal och hade bara en önskan — den att få dö. Öfver det lifliga sinnet, det varma hjertat hade fallit ålderdomens slöhet och kyla — det var just ingenting, som intresserade henne nu mera — men ännu strålade hennes ansigte upp, ännu kom det värme och glans i de trötta ögonen, när hon såg honom, hans hustru eller hans barn, ty nu — nu var allt, som skiljt dem, glömdt — nu fordrade hon intet, bara gaf och hoppades — »det första var redan förgånget».

* * *

När hon var död och jordad, skulle hemmet upplösas. Hur vemodsfullt att se och vidröra alla dessa småting, som tillhört henne, och rörande också att se, huru väl ordnadt allt var, som hade hon hvarje dag väntat att blifva hädankallad.

Bundtvis — numrerade — månad efter månad — lågo hans bref, skrifna då han låg vid akademien, liksom ock hans betygsböcker från skoltiden och några leksaker han begagnat dessförinnan.

För henne hade allt detta varit liksom milstolpar under en lång resa.

Det kändes alltsammans igen, sedan han betraktat det, med ej så liten rörelse; men också med ett till hälften medlidsamt löje, öfver att hon varit så barnslig. Längst in i en låda — gömda eller glömda — lågo några lösa blad — en dagboksanteckning —

många år gammal — ja, förskrifvande sig från den första sommar, han besökte sitt hem efter att hafva lemnat det i och för studierna.

Han stod med armen om sin hustrus lif, och hon stödde sig mot honom, medan de läste dessa nötta blad — vittnesbörd om förgångna tiden.

Hvilka obetydligheter, hvilka smådetaljer — och hur rörande just derigenom! Intet, som rörde den begåfvade qvinnan — allt deremot den älskande — och hur var ej hvarje ögonblick af denna tid vägd på kärlekens guldväg — allt från första ögonblicket, då hon möter honom vid jernvägsstationen, tills den dag han reste — ty då voro också anteckningarna slut. — Men upptecknade voro de alla dessa stunder, då hon samtalat med honom, antingen sittande vid hans bädd om aftonen, eller nere i hvardagsrummet — antecknad, att han hjälpte henne att retouchera några fotografier, bar hennes sjal, då de promenerade, tyckte om den eller den maträtten, hon lagat, sagt de eller de vänliga orden — och slutet var tack och lof till Herren, öfver att sonen var sådan han var, och öfver denna lyckliga tid — den lyckligaste hon mindes sig hafva genomlevat!

Detta grep honom! Det kom tillbaka allsammans, så lefvande och varmt, och det kändes så svårt att ej få tacka henne ännu en gång — såsom aldrig förr.

»Du har endast gjort mig glädje, bara glädje», hade hon sagt så många gånger — men var det ej i alla fall hon som gifvit — alltid gifvit — och han som tagit emot.

Han grät som ett barn, och äfven i Martinas ögon stodo tårar, då hon såg upp till honom och sade: »Gud gifve svärmor ännu lefde — nu först förstår jag henne!»

»Kalla henne inte så», svarade han mildt, »hon var en mor för oss båda — ville åtminstone vara det — hennes hela lif borde lärt oss hvad hon var — men man lär oftast, då det är för sent att godtgöra.»

Så är det ätven! Har man gjort sitt bästa, tycker man sig ändock hafva gjort för litet, när döden afklipper hvarje möjlighet till godtgörelse — och hur det är — alltid kunde man varit mera tålig, grannlaga och kärleksfull — till och med emot en svärmor.

Konsten att vara sjuk.

Qången kanske ler åt denna rubrik och fattar ej, hvad som menas dermed. Hur kan det att vara sjuk bli en konst? Och dock är det så! Man måste lära sig att bära sjukdom och lidanden med tålmod och undergifvenhet, att icke förlora modet och att göra vården så lindrig som möjligt för ens anhöriga. Dertill behöfves i sanning en god del själfbeherskning, och just denna felas tyvärr ofta helt och hållet den sjuka. Hon jemrar sig och knotar öfver sitt tillstånd, anser sig för den mest beklagansvärda bland människor och gör derigenom sig själf och andra olyckliga. Hur bedröfligt ter sig icke ett sådant hus, der en dylik sjuk finnes, och hur tungt är det ej för de anhöriga att bära det onda lynnets utbrott!

Det förefaller en förunderligt, när man på sjukbädden återser en människa, hvilken man förr kände som god och glad, förvandlad till en knarrig egoist. »Hvarför skall just jag drabbas af detta onda?» hör man ofta den

sjuka utropa. Hvarför skulle då just du icke träffats deraf; har du så mycket bättre förtjenat? Se dig om, öppna din själs ögon och du skall erkänna, hur ringa ditt eget lidande är emot allt det elände, som herrskar i världen. Vänd dina tankar bort ifrån ditt lidande, sök förströ dig genom uppbygglig läsning, bemöda dig att återvinna den sinnets glädthet, som du förlorat, försök att vara undergifven och nöjd, och redan i detta skall du finna mycken lindring. Genom själens herravälde öfver kroppen sättes gräns för sjukdomen; kroppen lider, men själen är frisk, och dess fasta vilja förhjelper till att utan klagan bära smärtorna.

I regel äro männen de, som först förlora tålmodet och hvilka äfven obetydliga smärtor och en ringa opasslighet bringa ur jernnigt för lång tid. Men äfven bland qvinnorna gifves det många, för hvilka begreppen »sjelfbeherskning» och »sjelfförsakelse» i lidandet äro främmande. De lemna sitt lynne fria tyglar, gifva sig sina okufvade nerver i våld och tänka endast på sig själfva. Kommer så om aftonen en sådan qvinnas make till sitt hem, då hör han intet annat än jemmer och klagan, och man kan ej döma honom för strängt, om han på schweitzeriet söker förströelse från eländet i hemmet. Öfven er därför, kära systrar, i tålmod och själfbeherskning, lägg tygel på edra nerver, ty de låta sig tyglas och tämjas. Edra lidanden skola då bli lättare att bära och eder sjuk-säng till välsignelse för er och ert hus!

En sjuk.

I julklappstiden.

(Ett apropös.)

Ja, mina nådiga damer, nu står julen snart åter för dörren med thy åtföljande julklappsfabricerande.

Julklappar! Hvilken trolsk magt ligger ej uti detta ord! Huru många glada och sorgliga minnen uppäckas ej härigenom! Jag hoppas dock, mina nådiga damer, att hos eder de glada minnena både förr innehaft och ständigt skola intaga den mest framstående platsen.

En människas uppfinningsförmåga och händighet bli väl aldrig så mycket tagna i anspråk som under denna brådskande tid. Ja, brådskande tid — ty det är ju ingen riktig julstämning, om man ej känner sig hafva rysligt mycket att iordningställa och afsluta, så att man få dagar före den viktiga aftonen i all tysthet måste medgifva inför sig själf och möjligen äfven åtta à tio af sina alra intimaste väninnor, att man ej har ens den aflägsnaste aning om, huru man skulle kunna hinna med allting.

Med förtviflans mod tager man åter fatt i arbetet, sitter uppe om nätterna, dricker svart kaffe och måhända äfven — men detta alldeles oss emellan, mina damer — röker en mild, parfumerad cigarett, för att hålla sig vaken. Resultatet blir ofta glänsande!

Angående en sak ville jag oändligt gerna söka att få upplysning, huruledes nämligen det egentligen kan komma sig, att de julklappar, som ej hinna blifva färdiga utan bortskänkas med påskriften: »slutas under julen», i regel sällan nå till en fullbordad?

I sanning ett beaktansvärdt fenomen!

Att förfärdiga julpresenter nu för tiden fordrar lyckligtvis mindre tid än uti forna dagar.

De perlbroderade spjällsnören, dito linealer, klädesborstar och servettringar, den traditionela nattsäcken med »Lycklig resa» och ett

ångande lokomotiv samt de välsignade tapissertofflorna med de obligatoriska katt-, hund- eller hjorthufvudena höra väl snart till minnena från den gamla goda tiden.

Äfven de fasansfulla soffkuddarne och pal-larne med anskrämeliga frukt- och blomstermotiv på svart sefirgarnsbotten hafva lyckligtvis på de senare åren fört en aftynande tillvaro och hafva undanträngts af de lätta, eleganta atlas- och peluchekuddarne, som förfärdigas med föga arbete och till större effekt och komfort än de ofvannämde.

Sedan man nu funnit, att den sanna qvinligheten ej lider genom dess representanters handskande med andra skärande och spetsiga verktyg än tungan och nålen, har den förut rätt trånga »handarbetshorizonten» fått en betydlig utvidgning.

De vackra och stilfulla träsneiderierna hafva ersatt perlbroderierna; och nog är det vida intressantare att förfärdiga ett bord, ett skrin, en ram, mera välkomna som gåfva än både spjällsnöret och lampmattan.

Ett »bänkaps», »stolegönne», »agedyna» eller flossamatta tillverkas på mycket kortare tid uti en väfstol, än om man skulle göra ett till kvantiteten motsvarande antal korsstyg på stramalj. Väfning, med förstånd idkad, är dessutom för helsen säkert nyttigare än den stillasittande böjningen öfver broderiet.

Många vackra och praktiska saker, draperier, dukar m. m. kunna med lätthet tillverkas uti den lilla prydliga väfstolen för hälften af den kostnad, som kräfves till nattsäck eller tofflor.

Hvika vackra majolika-fajans- och porslinsmålningar stå icke nu uti er förmåga att frambringa, mina damer!

Uti detta på fantasimöbler och dekorationsartiklar så rika tidehvarf kan man med tillhjälp af några bitar atlas, brokad, gyllenläder och säckväf samt med användande af en färgläda, vare sig olja eller gouache, frambringa de vackraste skärmar, som med effekt kunna pryda ens egen eller andras salonger.

Har ni dessutom någon gång befattat er med slöjd, måhända genomgått en kurs deri, så har ni här åter ett stort och tacksamt fält öppet för er julklappsverksamhet.

»Men våra händer», hör jag eder, mina nådiga damer, förgrymmade utbrista!

Bevars, påtagen handskar, när ni slöjda, och ingniden edra små händer om qvällarne med en blandning, bestående af $\frac{1}{4}$ glycerin och $\frac{3}{4}$ eau de Cologne, så lida de ingen skada hvarken af väfning, slöjd eller träsneiderier eller dylikt »hårt» arbete.

Det finnes ju också ett annat sätt att gå tillväga vid åstadkommandet af julklapparne, och det är att rent ut köpa dem färdiga; härvidlag gifves emellertid en hel del anmärknin-gar både pro och contra, så att jag helst öfverlemnar åt edra egna samveten, mina damer, att utreda denna fråga.

Nu har jag egentligen intet mera att tillägga. Men bra lycklig vore jag, om dessa rader tjänat att uti någon mån förhindra allt för många tapisseri- och perlingestars inträde i världen i form af »klappar» under den stundande julen.

Dolly Room.

Qvinnan och skolan.

Tid det diskussionsmöte, som »föreningen för gift qvinnas eganderätt» härstades den 19 dennes anordnat, hade hvad hufvudstaden eger af framskjuten qvinlig intelligens mycket talrikt mött. Det gällde ock en fråga,

Lifförsäkring till verkliga kostnaden.

Associationen för Ömsesidig Lifförsäkring

(Mutual Reserve Fund Life Association i New York)

erbjuder på bekväma betalningsvilkor **Lifförsäkring** till verkliga kostnaden (= ungefär hälften af kostnaderna i bolagen enligt gamla systemet) med fastställda maximipremier, grundade på erfarenheten inom lifförsäkringsrörelsen.

Inga aktieegare, som taga vinsten, eller andra intressenter, som dela öfverskottet.

Absolut säkerhet.

laktagande af försigtighetsåtgärder för att omöjliggöra spekulation eller bedrägeri.

Bestämde årsavgifter till bestridande af förvaltningskostnaderna.

Försäkring till nettokostnad enligt åldersskala och till ungefär hälften af kostnaderna vid det gamla systemet.

Sträng sparsamhet i alla riktningar. Bekväma betalningsvilkor för försäkringstagare, med bestämdt maximibelopp.

Vistelseort utomlands och utrikes resor försäkra inga extra kostnader.

Allm. Telefon: 84 37.

Hufvudkontor för Sverge, Norge och Danmark i Stockholm: Vasagatan 22 A.

Direktör: Johan Millén.

Ombud antagas.

[519]

Obs! Profver sändas på begäran. Möbelyger. Bostrom & Bostrom Matör, m. m. Stockholm, 18 Drottninggatan 18. Obs. Billigaste priser.

LEVERIN & C:o
61 Drottninggatan 61
3 tr. upp
få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

All slags
Fotografering
utföres omsorgsfullt
enligt nutidens fordringar.
Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[46]

I dessa dagar utkommer på
Wilhelm Billes förlag:
Om den sexuella hygienien
och
några af dess etiska
konsekvenser.
Trenne föredrag
af
SEVEDRIBBING,
Professor i praktisk medicin
vid universitetet i Lund.
Pris 2 kronor.

[581]

Etui- & Portfölj-
Fabrik
Hamngatan
36
Telefon:
49 70.

Otto Gillberg

Tillverkar
Etuier
för Smycken,
Bordsilver, Schatull, Smyckeskrin,
Syskrin, Album m. m.
Infattar Fotografier.
Monterar Tapisseriarbeten.

[506]

TJULANDER & C:o,
VINHANDEL,
55 Drottninggatan 55,
rekommendera sitt välsorterade lager af endast äkta utländska
Viner och Spirituosa.

Särskildt framhålls: finare **Champ.-Cognac** från de förnämsta firmor, flere år här i lager, **Bordeaux-viner** af välkända firmor samt **hvitt Portvin**, särdeles omtyckt.

[313]

Tvätt-Inrättningen

55 Nybrogatan. **Billiga priser.** Nybrogatan 55.
Obs! Tvätt utföres äfven af härvarande ordentliga tvätterkor,
hemtas och hemsändes, då adress uppgifves pr telefon 43 90
eller pr post.

[74]

ROLAND MARTIN
Tandläkare
Vasagatan 10, Stockholm,
snedt emot Centralstationen. [572]

Ramlösa Plantskola.
Min nya priskurant öfver rikhaltiga
förråd af alla slag plantskoleartiklar
är nu utkommen och tillsändes franko.
Helsingborg i september 1888.
[522] N. P. Jensen.

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och
Orglar från in- och utländska utmärkta
Fabriker till de billigaste priser.
För instrumentens bestånd ansvaras.
Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af Flyglar
från Blüthner och Pianinos från G.
Schwechters berömda fabriker.

GUST. PETERSSON & Komp.,
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och Pianinos
från **J. G. Malm sjö.** [525]

Gust. G. Folckers
Skönfärgeri
och
Konsttvättning
N:r 2 Kungsholmstorg N:r 2.
Butiker: Regeringsgatan n:r 9 (postadr.),
Nybrogatan n:r 28 B,
Drottninggatan n:r 81 C.
Butik i Göteborg: Kyrkogatan n:r 15. [315]

KONST OCH SKÖNFÄRGERI.

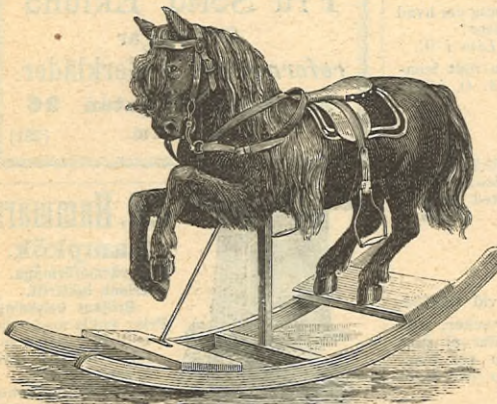
Passande Julklapp!
Gunghästar,

vackra och välgjorda, klädda
med naturligt skinn, sändas
mot remissa eller efterkräf:

N:r 1, 3 fot 6 tum hög...kr. 20
» 2, 3 » 2 » » » 16
» 3, 3 » 9 » » » 13
» 4, 2 » 6 » » » 10

Obs! Hästarne finnas i olika
ställningar; höjden är beräknad
från golvet till öronen.
Obs! Svensk tillverkning;
skinnen äro preparerade mot
mal och fälla ej håret, som de
tyska leksakshästarne göra.
Obs! Haf godheten requirera
nu och dröj icke med beställ-
ningen till dagarne före jul.

G. 26893 x1 [582] **Carl Nordins Bokhandel, Hedemora.**

Skrif till
K. M. Lundbergs
Bosättningsmagasin
7 Storkyrkobrinken Stockholm Storkyrkobrinken 7
och begär profver och prisuppgifter
å Hvita väfnader till underkläder, Spetsar,
Broderier, Duktyger, Handduksväfnader,
Lakanväfnader och Sängkläder.

[22]